

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan kokous 7.11.2017

Kysymys lapsivaikutusten arvioinnista alkoholilain kokonaisuudistusprosessissa

Suomen lapsista 65-70 000 asuu perheessä, jossa ainakin toisella vanhemmasta on päihdeongelma. Rekisteritietojen mukaan joka neljännen huostaanotetun lapsen tilanteen taustalla on vanhempien ongelmallinen alkoholinkäyttö. Alkoholinkäyttö vaikuttaa varsinkin pienten lasten huostaanottoihin ja lastensuojelun avohuollon tarpeeseen, minkä lisäksi vanhempien päihteidenkäyttö lisää kaiken ikäisten lasten tapaturmia ja sairaalakäyntejä.

Hallitusohjelman tavoitteena on ollut lasten ja perheiden hyvinvoinnin lisääminen ja perheiden omien voimavarojen kasvattaminen. Alkoholilain kokonaisuudistus on kuitenkin hallitusohjelmaan nähden ristiriidassa, sillä sen on kuvattu lisäävän alkoholijuomien saatavuutta sekä alkoholihaittojen kasvua Suomessa. Alkoholilain uudistuksen toteutuminen ehdotetussa muodossa tarkoittaisi lasten hyvän kasvun ja terveyden vaarantumista sekä lisäksi päihdeongelmaisissa perheissä asuvien lasten määrää.

YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen (SopS 59-60/1991) kolmannen artiklan mukaan lasten etu on aina ensisijaisesti otettava huomioon lainsäädännössä. Lapsen edun huomioonottaminen voidaan varmistaa esimerkiksi tekemällä lainsäädäntöuudistuksissa lapsivaikutusten arviointia. Suomi on sitoutunut noudattamaan sopimusta ja ottamaan lasten aseman huomioon päätöksenteossa. Alkoholilain kokonaisuudistuksessa lapsen etu ei toteudu, mikäli laki lisää alkoholihaittoja yhteiskunnassa ja vaarantaa perheiden hyvinvointia.

Edellä olevan perusteella esitämme perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikolle vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo varmistaa sen, että lapsinäkökulma huomioidaan alkoholilain vaikutusten arvioinnissa?

Helsingissä 3.11.2017

Pia Sundell

Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkoston lastensuojelutyöryhmän puheenjohtaja
Toiminnanjohtaja, Barnavårdsföreningen i Finland r.f